

Viktig tema

TV drama

NRK1

Brødre

Kamal Mustaffai, Rebaz Rashid Jamal, Joachim Rafaelsen

Regi: Janic Heen

● **Timing** kunne knapt vært bedre når NRK forteller historien om livet som papirløs flyktning.

1 2 3 4 5 6

Det er en mer enn ålreit avveksling å se norsk drama om unge menn som sliter med andre ting enn bli voksne. Kurderne Mano og Lillebror forlater Irak i en vakker filmet og godt fortalt innledende episode. Dette danner opptakten til skildringen av livet som flyktning – med og uten papirer – i Norge.

Resignasjon. Fra flyktingenes perspektiv skapes en forståelse av tilværelsen i spennet mellom håp og misnøye, begeistring og resignasjon, med uerfarne skuespillere som bærer dramaet godt i uttrykksfulle ansikt, effektivt formidlet gjennom utstrakt bruk av nærbilder.

Naiv. Det er riktignok et visst drag av naivitet over typetegningen, der det er fort gjort å sortere snille fra slemme. Likevel er det ingen sentimental skillingsvise, dette. *Brødre* handler mer om livsvilkårene og valgene man står overfor i en umulig situasjon, selvforskyldt eller ei.

Forklarende. Lugger gjør det først når vi beveger oss mot en kriminell underverden, med bifigurer og konfrontasjoner som på velkjent vis gir en litt flau følelse av «på liksom». Med fjorårets film *Nokas* unntatt, virker skildringen av hardkokte miljøer å være en vedvarende akilleshæl i norsk drama, sjelden særlig overbevisende. Forstyrrende er også tilfeller av konstruert overtydelighet. Når en mann er på god vei til å drukne, er det lite troverdig at redningskvinnen roper «kan du ikke svømme» før hun kommer på tanken å gjøre noe med saken.

Og når en mann ligger døddrukken på danskebåten, trenger vi kanskje ikke spritflasken dandert i høyre hånd, en halvfordøyd middag på skjortekraven og skrålende folk på alle kanter for å forstå at en kulturkollisjon inntreffer når kurderne anløper en ny havn i livet.

Enkel. Svakheter til tross gir *Brødre* en interessant skildring av en viktig del av norsk virkelighet, formet som en enkel historie om kompliserte temaer.

KJERSTI NIPEN

Kan det nakne soloformatet blottlegge noen felles trekk i nyere nordisk musikk? Platene til fiolinist Sølve Sigerland og akkordionist Øivind Farnen etterlater spørsmålet åpent.

Naken nordisk samtid

Sølve Sigerlands spill er så energisk som de raske skiftene krever, uten å bli hektisk. FOTO: ANDRÉ LØYNING

CD klassisk

Sølve Sigerland

Written in Sand

Simax

1 2 3 4 5 6

Øivind Farnen

Norwegian Safari

Aurora

1 2 3 4 5 6

For begge spenner over mye. Verkene Sigerland har valgt seg til sin *Written in sand* representerer både en relativt streng modernisme, en tilbakeskuende sentimentalitet og mer stillfærende nyskaping.

Energisk. Danske Poul Ruders *Variations* er komponert etter stramme prinsipper, men materialet er variert og virker også lekent. Sigerlands spill er så energisk som de raske skiftene mellom registre, tempi og karakter krever, uten å bli hektisk.

Hafliði Hallgrímson fremstår som mer ydmykt søkende, i alt fra verkittlene til de konkrete berøringspunktene mellom strenger og buehår, fingre og gripebrett. Offerto er en nydelig suite, med lavmælte klanglige eksperimenter, til minne om kunstneren Karl Kvaran. I prisbelønte *Poemi* smyger Risør Festival Strings seg med, først stillferdig rundt solisten, før de blir mer aktive med- og nærmest motspillere etter hvert som det blir mer å kjempe med i stoffet. Det griper.

Esa-Pekka Salonens *Lachern* verlernt fremstår som

levninger av en romantisk fiolinkonsert, med virtuose dobbeltgrep, løp og store følelser. Sigerland imponerer også her, men blir det noe utvendig?

Ulike tradisjoner. Ut fra det siste kan man spekulere i om ulike instrumenter inspirerer til å lage ulik musikk. Mens fiolinen bærer en hel tradisjon av kanoniserte verk på sine smale skuldre, assosierer man stadig akkordion med folkelig trekkspill, om det aldri så mye er blitt et instrument for kunstmusikk.

Uansett: på Farnens *Norwegian Safari* bidrar Håkon Berge, Wolfgang Plagge og Sigmund Lillebjerka med relativt musikantisk og tilgjengelig ny musikk: Berges *Girlander* danner tilforlætlige mønstre uten de store rytmiske og tonale eksperimentene, mens Plagge og Lillebjerka drar til med henholdsvis litt større dramatik og mer burlesk danseset.

Romantisk. Pussig er det også at det ene verket med fiolin – spilt av Elise Båtnes i sedvanlig godt slag – er det mest tilbakeskuende: Terje Bjørklunds *Meditatio* minner riktignok om viser og jazz, men særlig mot slutten legger den seg i et så romantisk toneleie at man nesten hører Schumann nynne med.

Det låter fint, og Farnen spiller glimrende. Men det eneste verket med virkelige dramatiske dyp, er Antonio Bibalos *Sonata quasi una fantasia*. Her tegnes karakterer som dirrer mot hverandre i rammen av en fri sonatesatsform. Slik blir en slags moderne patos strammes opp av en klassisk grunnidé. Det gir spennende motsetninger – som vi i grunnen godt kan få høre enda mer av i den nye nordiske, musikken.

ASTRID KVALBEIN

Kvalitetsjubileum

CD jazz

Diverse artister

Twenty Centuries Of Stony Sleep

(Rune Grammofon/Musikkoperatørene)

13 låter, 75.32

1 2 3 4 5 6

Når et så spennende plateselskap jubilerer, dekker vi med duk og inntar progressiv rock, jazz og improv om hverandre.

Det oppleves som et paradoks at Rune Grammofon har rukket å bli hele tolv år og jubilerer med utgivelse nummer 100. Er det noe jeg ikke forbinder med dette plateselskapet, så er det aldri prosess og muskelsvinn. Med en så skarp profil og et særdeles godt grep om interessante strømninger fremstår det i fornyet lys med stadig glø-

dende utgivelser. Det er mildt sagt krevende å holde seg med en artiststall som både kan fungere som fortropp for det uprøvde og kvalitetsgarantist for det tradisjonsrike. *Twenty Centuries Of Stony Sleep* dokumenterer at det går an. Albumet består av 13 låter, ingen av dem tidligere utgitt.

Overraskelser. Det store juvet mellom uttrykkene åpner seg allerede mellom de to første låtene. Alog og The Low Frequency In Stereo beveger seg i hver sin musikalske verden, men deler en visjon der nerve er et imperativ. Spranget videre til

Espen Eriksen Trios akustiske pianojazz er også formidabelt. Det pussige er at man så enkelt kommer seg over som lytter. Rune har tatt innover seg det de fleste musikere hevder. De er svært lite opptatt av genre. Den poetiske kraften og den rå nakenheten gjenfinnes like gjerne i det akustiske som i lyden fra Maja Ratkjæs stemme og elektroniske utstyrsparke. Jeg lar meg overraske gang på gang gjennom albumet. Både Puma, Stian Westerhus og Ultralydbi drar til dette. Supersilent får sette punkum slik bare de kan. Gratulerer!

ARILD R. ANDERSEN